

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Іваницьок С. В. *С. В. Іваницьок*
Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201863

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

Лінгвокраїнознавство країн основної мови

підготовки

бакалавра

напряму

035 Філологія

освітня програма

Мова та література (французька). Переклад

Програма нормативної навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство країн основної мови» для студентів за напрямом підготовки 035 Філологія спеціальності «Мова та література (французька). Переклад»

Розробник: Бондарук Л. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики.

Рецензент: О. С. Мамосюк, кандидат філологічних наук, асистент кафедри романських мов та інтерлінгвістики

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри романських мов та інтерлінгвістики

протокол № 1 від 5 вересня 2018р.

Завідувач кафедри (Станіслав О.В.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту іноземної філології

протокол № 2 від 20 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету (Павлюк А. Б.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ____ від ____ . ____ . 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	035 Філологія Мова і література (французька). Переклад бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів: 120 /4		Рік навчання: 2
		Семестр: III
ІНДЗ: немає		Лекційні: 34 год.
		Практичні: 20 год.
		Самостійна робота: 58 год.
	Консультації: 8 год.	
	Форма контролю: екзамен (III семестр)	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Теоретичний курс, практичні заняття, запропоновані теми самостійних занять складені таким чином, щоб розвивати у студентів творче мислення, навички пошукової роботи, вміння інтерпретувати різностильові тексти, а також організувати спілкування в реальних ситуаціях.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Лінгвокраїнознавство країн основної мови» є:

- вивчення базових понять лінгвокраїнознавства та країнознавства, з теорії та практики перекладу ;
- дослідити специфіку французької культури, менталітету, національні особливості;
- вміти виокремлювати національний компонент лексики в текстах різного рівня, в усному і письмовому вигляді;

- навчитися перекладати безеквівалентну лексику без втрати її національно-культурного компоненту;
- навчитися адекватно користуватися французькою мовою на рівні носія мови.

Метою викладання навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство» є забезпечити комунікативну компетенцію студентів в актах між культурного спілкування насамперед через адекватне сприйняття мовлення співбесідника і оригінальних текстів так, як їх сприймає носій мови.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- теоретичні та прикладні проблеми лінгвокраїнознавства, визначення основних термінологічних понять;
- основні засоби та методи добування культурознавчої інформації із оригінальних текстів.
- способи перекладу лінгвокраїнознавчої інформації;

вміти:

- правильно трактувати дефінітивні положення дисципліни;
- застосовувати на практиці психолінгвістичні моделі спілкування та перекладу;
- здійснювати психосемантичний аналіз мовленнєво-мисленнєвих механізмів говоріння, інтерпретації та перекладу текстів;
- розрізняти свідомі та несвідомі операції мовців;
- застосовувати аспекти логічного та творчого мислення перекладача;
- перекладати чи компонувати лінгвокраїнознавчі документи.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни складається з **3 змістових модулів:**

Змістовий модуль I. Значення лінгвокраїнознавства в процесі вивчення французької мови.

Тема 1. Теоретичні та прикладні проблеми лінгвокраїнознавства. Лінгвокраїнознавство як наука, його предмет, мета та основні завдання. Соціальна природа мови: із історії поглядів. Необхідні відомості із теорії культури. Філософи та лінгвісти про соціальну природу мови. Культура, соціальна свідомість та ідеологія. Національна культура. Лінгвокраїнознавство в системі міжпредметних зв'язків.

Змістовий модуль II. Лінгвокраїнознавча історія французької мови.

Тема 2. Французька мова у сучасному світі. Франкофонія та франкофони. Зони розповсюдження та функції французької мови у світі. Нормативна французька мова. Соціолінгвістична історія французької мови. Зони розповсюдження на функції французької мови. Варіанти французької мови. Регіональні мови Франції.

Змістовий модуль III. Національно-культурна семантика французької мови

Тема 3. Текст як об'єкт лінгвокраїнознавчого дослідження. Основні критерії лінгвокраїнознавчого тексту. Структування та компресія проєктивного та прагматичного текстів. Проблема відбору лінгвокраїнознавчої інформації у текстах різних типів та видів. Проблеми відбору, перекладу та коментування реалій. Національно-культурна семантика афоризмів, крилатих висловів, цитат.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Практ.	Лаб.	Конс.	Сам.роб
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль I. Значення лінгвокраїнознавства в процесі вивчення французької мови.						
Тема 1. Теоретичні та прикладні проблеми лінгвокраїнознавства.	30	8	4			10
Змістовий модуль II. Лінгвокраїнознавча історія французької мови.						
Тема 2. Французька мова у сучасному світі.	50	16	10			28
Змістовий модуль III. Національно-культурна семантика французької мови						
Тема 3. Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження	40	10	6			20

Усього годин	120	34	20		8	58
--------------	-----	----	----	--	---	----

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Види завдань	Кількість годин
1	Значення лінгвокраїнознавства для вивчення французької мови	4
2	Культура і особистість	6
3	Характеристика французької мови в географічному аспекті.	6
4	Характеристика французької мови в кількісному аспекті.	6
5	Характеристика французької мови в соціальному аспекті.	6
6	Характеристика французької мови в лінгвістично-структурному аспекті.	6
7	Основні психологічні моделі перекладу.	6
8	Процес перекладу та інтерпретації, їх розбіжності та взаємодія.	6
9	Міжкультурна комунікація: правила, етапи, специфіка.	6
10	Адекватність комунікації, моделювання різних видів діалогічного мовлення.	6
	Усього	58

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студента за семестр охоплене змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі поточного аудиторного контролю і контролю виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль						Підсумковий контроль	
40						60	
Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3		Модуль 4	
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	Самостійна робота	Тематичний тест		30	30
6	6	6	10	12		Підсуков тест	Усна відповідь

Поточний контроль. Дисципліна складається із трьох змістових модулів. Максимальна кількість балів за один змістовий модуль – 6 балів (всього – 18 балів). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

1. Практична аудиторна робота. Максимальна кількість балів за кожен змістовий модуль обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів). Наприкінці семестру загальна кількість балів за практичну аудиторну роботу визначається сумою балів за змістові модулі і становить 25 балів.

- *Оцінка «відмінно»* відповідає 5 балам і виставляється студентам, які в повному обсязі виконали завдання, продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання виконані правильно, без помилок. Усні відповіді ґрунтовні.

- *Оцінка «дуже добре»* відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях та виставляється за умови достатньо повного виконання завдань. Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

- *Оцінка «добре»* відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях та виставляється за умови достатнього виконання завдань. Розв'язання завдань має бути правильним, обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у відповідях може бути допущено несуттєві помилки.

- *Оцінка «задовільно»* відповідає 2 балам і виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що студент недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

- *Оцінка «незадовільно»* відповідає 1-0 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни студент не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

2. Самостійна робота. Максимальна кількість балів за самостійну роботу обчислюється як середній бал за виконані завдання чи їх презентацію..

- *Оцінка «відмінно»* відповідає 15-12 балам за відмінне виконання чи презентацію завдань.
- *Оцінка «дуже добре»* відповідає 11-10 балам за хороше виконання чи презентацію завдань.
- *Оцінка «добре»* відповідає 9-7 балам за достатнє виконання чи презентацію завдань.
- Оцінка «задовільно»* відповідає 6-4 балам за задовільне виконання чи презентацію завдань.
- *Оцінка «незадовільно»* відповідає 3-0 балам за незадовільне виконання чи презентацію завдань.

Тематичний тест проводиться лише один раз. Відсутність студента на тематичному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне його написання можливе за умови відсутності студента з поважної причини. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за тематичний тест – 12 балів (по 3 бали за кожну з чотирьох правильних відповідей).

Підсумковий контроль .

Підсумковий модульний контроль здійснюється викладачем і може проводитись лише один раз. Поточний модульний контроль реалізується у формі підсумкового тесту та усної відповіді.

Підсумковий тест. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент становить 30 балів (по 1 балу за кожну правильну відповідь). Відсутність студента оцінюється у «0» балів.

Усна відповідь. За усну відповідь на заліку студент може набрати максимум 30 балів (по 15 балів за кожне з двох запитань).

• *Оцінка «відмінно»* відповідає 15-13 балам і виставляється студентам, які в повному обсязі відповіли на запитання, продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання виконані правильно, без помилок. Усні відповіді ґрунтовні.

• *Оцінка «дуже добре»* відповідає 12-10 балам за усні відповіді та виставляється за умови достатньо повного виконання завдань. Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

• *Оцінка «добре»* відповідає 9-7 балам за усні відповіді та виставляється за умови достатнього виконання завдань. Розв'язання завдань має бути правильним, обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у відповідях може бути допущено несуттєві помилки.

• *Оцінка «задовільно»* відповідає 6-4 балам і виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без

глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що студент недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

- *Оцінка «незадовільно»* відповідає 3-0 балам за усні відповіді і виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни студент не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Оцінка за всі види навчальної діяльності	балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100		A	Відмінно	Зараховано
82 – 89		B	Добре	
75 - 81		C		
67 -74		D	Задовільно	
60 - 66		E		
1 – 59		Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Боннесурс А. Говорите вместе с нами. Курс французского языка / А. Боннесурс. – С-Пб: Лань, 2006. – 254 с.
2. Клименко О. Франкомовні країни / О. Клименко. – К.: Шк.. світ. 2007. – 128 с.
3. Ландар Ю. *Vouages à travers la France* / Ю. Ландар. – К.: Видавничий дім „Шкільний світ”, 2006. – 112 с.
3. Михайлова О. Г., Шмиголь Н. В. Лінгвокраїнознавство. Франкомовні країни / О. Г. Михайлова, Н. В. Шмиголь. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 216 с.
4. Сваткова Т. Д., Ведіна І. В. Франція. Посібник з країнознавства / Т. Д. Сваткова, І. В. Ведіна. – К.: Видавець Карпенко В. М., 2008. – 280 с.
5. *Le français dans le monde. Du discours de l'enseignement aux pratiques de l'apprenant.* – Paris : Clé International, 2008. – 192 p.

Додаткова література

1. Аллендорф К. А. Очерки истории французского языка / К. А. Аллендорф. – М.: Изд-во Мин. просв., 1959. – 178 с.
2. Андриевская А. А. Синтаксис современного французского языка / А. А. Андриевская. – К.: Высш. шк., 1973. – 198 с.
3. Брагина А. А. Лексика языка и культура страны. Изучение лексики в лингвострановедческом аспекте / А. А. Брагина. – М.: Рус. яз., 1986. – 152 с.
4. Васильева Н. М., Пицкова Л. П. Французский язык: Теоретическая грамматика: Синтаксис: Морфология / Н. М. Васильева, Л. П. Пицкова. – М.: Высш. шк., 1991. – 299 с.

5. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура / Е. М. Верещагин, В. Г. Костомаров. – М.: Рус.яз., 1983. – 269 с.
6. Вибрані сторінки з творів французьких авторів / Упорядник Кононенко В. Г. – К.: Освіта, 1992. – 128 с.
7. Гак В. Г. Введение во французскую грамматику / В. Г. Гак. – М.: Просвещение, 1986. – 184 с.
8. Гордина М. В. Фонетика французского языка / М. В. Гордина. – Л.: Из-во ЛГУ, 1973. – 208 с.
9. Звегинцев В. А. Язык и лингвистическая теория / В. А. Звегинцев. – М.: Изд-во МГУ, 1973. – 248 с.
10. Князькова Е. Н., Максимова Е. И. Пособие по синонимии современного французского языка / Е. Н. Князькова, Е. И. Максимова. – Л.: ЛГУ, 1962. – 174 с.
11. Колшанский Г. В. Логика и структура языка / Г. В. Колшанский. – М.: Высш. шк., 1965. – 240 с.
12. Липшицене-Зибуцайте Э. И. Фразеологические синонимы французского языка / Э. И. Липшицене-Зибуцайте. – Л.: Просвещение, 1971. – 296 с.
13. Лосева Л. М. Как строится текст / Л. М. Лосева. – М.: Просвещение, 1980. – 94 с.
14. Николаева М. А. О лексико-семантических работах современных французских лингвистов / М. А. Николаева // Вопросы языкознания. – 1987. – №6.
15. Николаева М. А. Лексические трудности французского языка / М. А. Николаева. – Л.: Просвещение, 1976. – 246 с.
16. Рапанович А. Н. Фонетика французского языка. Курс нормативной фонетики / А. Н. Рапанович. – М.: Высш. шк., 1973. – 291 с.
17. Томохин Г. Д. Реалии-американизмы / Г. Д. Томохин. – М.: Высш. шк., 1988. – 268 с.
18. Тураева З. Я. Лингвистика текста / З. Я. Тураева. – М.: Просвещение, 1986. – 127 с.

19. Чейф У. Л. Значение и структура языка / У. Л. Чейф. – М.: Прогресс, 1975. – 431 с.
20. Motrouk V. La France et les Français / V. Motrouk. – Ужгород, Ужг. ун-т, 1975. – 170 с.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКА:

1. Значення лінгвокраїнознавства в процесі вивчення французької мови.
2. Теоретичні та прикладні проблеми лінгвокраїнознавства.
3. Лінгвокраїнознавство як наука, його предмет, мета та основні завдання.
4. Соціальна природа мови: із історії поглядів.
5. Необхідні відомості із теорії культури.
6. Філософи та лінгвісти про соціальну природу мови.
7. Культура, соціальна свідомість та ідеологія. Національна культура.
8. Лінгвокраїнознавство в системі міжпредметних зв'язків.
9. Лінгвокраїнознавча історія французької мови.
10. Французька мова у сучасному світі.
11. Франкофонія та франкофони.
12. Зони розповсюдження та функції французької мови у світі.
13. Нормативна французька мова.
14. Соціолінгвістична історія французької мови.
15. Зони розповсюдження на функції французької мови.
16. Варіанти французької мови.
17. Регіональні мови Франції.
18. Національно-культурна семантика французької мови.
19. Текст як об'єкт лінгвокраїнознавчого дослідження.
20. Основні критерії лінгвокраїнознавчого тексту.
21. Структурування та компресія проєктивного та прагматичного текстів.
22. Проблема відбору лінгвокраїнознавчої інформації у текстах різних типів та видів.
23. Проблеми відбору, перекладу та коментування реалій.

24. Національно-культурна семантика афоризмів.

25. Національно-культурна семантика крилатих висловів, цитат.